

Betragter vi Lagtinget som en saadan Faktor, og ser vi det ud fra denne dets i Virkeligheden ret omfangsrige og betydningsfulde Funktion, gives der ingen som helst Begrundelse for, at de nævnte stemmeberettigede Embedsmænd har den Stilling, de har. Thi hvem repræsenterer disse Embedsmænd? De repræsenterer ingen Del af den færøske Befolkning, det er de ikke valgte til. De repræsenterer heller ikke nogen bestemt Interesse. Ganske vist vil de i Almindelighed være konservative, hvad der f. Eks. er Tilfældet i Øjeblikket, men dette vil afhænge af de enkelte Mænd, som i hvert givet Øjeblik beklæder Posten. Det er sikkert, at f. Eks. en Amtmand kan være en meget dygtig Embedsmand, og han vælges og udnævnes efter sine Kvalifikationer som Embedsmand, uden at det derfor er givet, at han er Mand for at lede en politisk Forsamling. Altsaa, ud fra et politisk Repræsentationssynspunkt findes der ingen Begrundelse for den Plads, som disse to Embedsmænd har i Lagtinget. Det, som man ønsker — og det tror jeg ogsaa, at man ønsker her i Rigsdagen, naar et Lovforslag kommer herved, som er behandlet af Lagtinget —, er et klart og rent Billede af, hvad den færøske Befolkning har villet, men dette Billede maa selvsagt forvanskes og forvrænges, naar en Brøkdel af de Stemmer, som afgives i Lagtinget, afgives af disse to selvskrevne Medlemmer.

Ved Siden af, at Lagtinget er en politisk Faktor, har det en lignende Funktion som et Amdsraad, og jeg tror, det vil være hensigtsmæssigt kort at sammenligne Lagtinget med Amdsraadene herved og deres Udvikling. Amdsraadene blev oprettet ved en Anordning angaaende Landkommunevæsenet af 13. August 1841, hvori der i § 1 staar: „Paa Landet skal herefter Beboernes kommunale Anliggender, dog under Vedligeholdelse af de nuværende særskilte Direktioner for Skolevæsenet, bestyres af et Amdsraad i hvert Amt og af et Sogneforstanderskab i ethvert Sognedistrikt.“ I § 24 staar der, at Amdsraadet „skal bestaa af Amtmanden som Formand, en af Amtets Provster, som af Cancelliet dertil udnævnes, og 6 andre af Amtets Beboere udvalgte Medlemmer“. Af disse 6 Medlemmer udvalgte Sædegaardsejerne i hvert Amt 3, saafremt i det mindste Halvdelen af Amtets Hartkorn var i deres Besiddelse, men ellers 2, og de øvrige Medlemmer valgtes af samtlige Sogneforstanderskaber i Amtet ved indirekte Valg. Hovedregelen for Valg-

barhed var, at kun de, der besad mindst 4 Tdr. Hartkorn, kunde vælges. Vedkommende skulde være over 30 Aar. I Roskilde Stænderforsamling 1840, hvor Anordningen forhandlede, udtalte den kgl. Kommissarius ved Fremsættelsen: „Det er . . . bestemt, at en af Amtets Provster . . . skal indtræde, saaledes som Provsterne hidtil har Sæde baade i Amdsfattigdirektionerne og i Skoledirektionerne“. Udvalget foreslog, at Præsterne og ikke Cancelliet skulde vælge vedkommende Provst, men dertil sagde den kgl. Kommissarius: „Det er ikke for at repræsentere Gejstlighedens Interesser, men for at ramme Amdskommunernes Tarv, at en Provst skal have Sæde i Amdsraadet“. Efter den Anordning, som blev indført under Enevælden i 1841, havde Provsten altsaa Sæde og Stemmeret i Amdsraadet herved. I 1852 skete der en Forandring, idet den Besidderne af Len tilstaaede Ret til uden Valg at indtræde i Amdsraadet blev ophævet. Med Formandens Tilladelse skal jeg citere et Par Udtalelser, som faldt under Sagens Behandling i dette Ting. Ved første Behandling udtalte Boserup, at han havde ønsket en mere omfattende Forandring, og han sagde blandt andet følgende: „Jeg har aldrig kunnet erkende Nødvendigheden af, at en af Amtets Provster har Sæde i Amdsraadet; jeg kunde altsaa have ønsket, at denne Bestemmelse havde været borte“. Og G. Winther udtalte: „Jeg tror slet ikke, at den af Regeringen indsatte Tilsynsmand (Amdmanden) skal have Stemme i Amdsraadet, og hvad den af Regeringen valgte Provst angaar, der har Sæde i Amdsraadet, da burde han lige saa lidt have Stemmeret, thi jeg tror, at dette er i Modstrid med Grundlovens § 96“ — om Kommunernes Selvstyre. Disse Udtalelser faldt i 1852. I 1855 blev der ad privat Vej indbragt et Forslag til Lov om Sogneforstanderskabernes og Amdsraadenes Sæmmensætning, og i dette Forslag stod der i § 7: „Endnu skal indtil videre en Provst for Amdsraadsdistriktet have Sæde i Amdsraadet“. Ved første Behandling i Folketinget udtalte Lindberg: „Jeg kan ikke finde, at Forslaget ganske opfylder det Tilsagn, som er givet i Grundlovens § 96, thi saa længe det skal være saaledes, at Embedsmænd som saadanne skal have Sæde i Kommunalbestyrelserne, saa længe er Selvstændighed ikke givet Kommunerne. Naar Embedsmænd som saadanne skal have Sæde der, da er det jo aabenbart Regeringen, som ved dem er repræsenteret, og om Selvstændighed hos Kommunerne